

Διαγωνισμός Μαθητικού Δοκιμίου Ελληνικής Πρεσβείας 2024 – 2025

3^ο Βραβείο: Σάββα Χαράλαμπος, Γ32

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Σκεύη Χατζήπαπα, Β.Δ. Φιλολογος

Παράθεμα

«Αυτό που ονομάζεται “ελληνικό θαύμα” και που οφείλεται, βέβαια, σε πολλά δεδομένα, είναι, κατά σημαντικό ποσοστό, και το κατόρθωμα ενός λαού με κοφτερή ματιά, μ’ ευκίνητο πνεύμα, με αντιληπτική και αφομοιωτική ικανότητα...»

I.M. Παναγιωτόπουλος, «Ένας έξυπνος λαός», *Ερήμην των Ελλήνων* (1967)

Ο Ελληνισμός, έχοντας ως βάση τις διαχρονικές αξίες του, μπορεί να συμβάλει «με κοφτερή ματιά, μ’ ευκίνητο πνεύμα» στην παγκόσμια πρόοδο και ειρήνη. Να αναπτύξετε, σε δοκιμιακό λόγο, τις εισηγήσεις σας για τη συμβολή του Ελληνισμού στις ποικίλες δοκιμασίες του σύγχρονου κόσμου, αντλώντας παραδείγματα από τα επιτεύγματά του στους τομείς του πολιτισμού και της οικονομίας.

Η ανθρωπότητα βιώνει μια ταραχώδη εποχή, μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων. Σήμερα, διαπιστώνουμε ότι οι πανανθρώπινες αξίες που με τόσο κόπο και αίμα κατέκτησαν οι λαοί της γης δια μέσου των αιώνων, έχουν αποδυναμωθεί εξαιτίας ποικίλων δοκιμασιών, που έχουν τις ρίζες τους στην κρίση του ανθρώπινου πολιτισμού και των αξιών. Ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητά ερείσματα που θα του δώσουν δύναμη να ανεβάσει σε υψηλότερες σφαίρες τον πολιτισμό του, οικοδομώντας την ευημερία στον τόπο του, στην Ευρώπη, στον κόσμο. Σε αυτή την κρίσιμη καμπή της ανθρωπότητας, αυτό που απαιτείται είναι ένας διάλογος του ελληνισμού με την ανθρωπότητα, ένα ταξίδι στη χώρα του μέτρου, της αρμονίας, των ανθρωπιστικών αξιών και της δημοκρατίας. Ως κύμα της θάλασσας οι αξίες του ελληνισμού θα φέρουν από ακτή σε ακτή τα μηνύματα, αφήνοντας το αποτύπωμά τους στην αμμουδιά της ιστορίας, της φιλοσοφίας, της τέχνης, της επιστήμης και των θεσμών, αποτελώντας σταθερή πυξίδα προσανατολισμού και ισχυρό θεμέλιο για τη συγκρότηση μιας αγρυπνούσας και εγρηγορούσας κοινωνίας.

Σ’ έναν κόσμο γεμάτο πολεμικές συγκρούσεις, βία, αντιπαραθέσεις, καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κρίση της δημοκρατίας, γεωπολιτικές εντάσεις, τρομοκρατία, ο άνθρωπος δεν είναι ασφαλής. Η ανθρώπινη ζωή μπαίνει στο ζύγι των οικονομικών και πολιτικών συμφερόντων. Σε αυτό το εφιαλτικό σκηνικό ο φόβος είναι μεγάλος. Δεν έχει σημασία ποιος έχει δίκαιο ή άδικο. Σημασία έχει ότι ο σύγχρονος άνθρωπος ζει μέσα σε έναν τραγικό παραλογισμό, όπου οι αξίες του ανθρωπισμού είναι υπό καθεστώς κατάρρευσης. Ο ελληνισμός ανέκαθεν στη διάρκεια της ιστορίας του αντιμετώπισε τη ζωή ως αξία, σαν υψηλό αγώνισμα για τη διατήρηση της εξωτερικής και εσωτερικής του ελευθερίας. Βαθύ πιστεύω τους ότι βασική προϋπόθεση της ευτυχίας ενός λαού είναι η ελευθερία. «Τὸ εὐδαιμον τὸ ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον τὸ εὐψυχον». Για αυτό αγωνίζονταν με σθένος για τη διατήρηση της εξωτερικής και εσωτερικής τους ελευθερίας, γιατί πίστευαν ακράδαντα ότι αυτή αποτελεί εχέγγυο για την ατομική και συλλογική πρόοδο.

Η υπεράσπιση του δικαίου των άλλων λαών ήταν και είναι για τον ελληνισμό χρέος, φάρος που φωτίζει την πορεία τους από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η σημερινή εικόνα της χώρας μας αλλά και του πλανήτη ολόκληρου παρουσιάζει μια περιρρέουσα ατμόσφαιρα ευτελισμού και σήψης. Γινόμαστε καθημερινά μάρτυρες της κατάρρευσης των πανανθρώπινων αξιών. Η γνώση

γίνεται όργανο καταπίεσης, η αλήθεια διαστρέφεται σε απάτη, η αρετή καταντά υποκρισία στους χώρους της πολιτικής, της δημόσιας διοίκησης, της παιδείας, της υγείας, της εκκλησίας, ακόμα και της δικαιοσύνης. Υπάρχει σοβαρότατο έλλειμμα ήθους και αφοσίωσης στο καθήκον. Η αλλοτρίωση του σημερινού ανθρώπου, ο οποίος θεοποιεί το χρήμα, τον υλικό ευδαιμονισμό, την τεχνολογία και ως εκ τούτου οδηγείται στην υποβάθμιση των πνευματικών αξιών και στην εκμετάλλευση του περιβάλλοντος, με άμεση συνέπεια τη διατάραξη του οικοσυστήματος. Αυτά έχουν ως απόρροια την απομόνωση, τον εγωκεντρισμό, την ιδιοτέλεια που οδηγεί στην απόρριψη του διαφορετικού ως προς τη γλώσσα, τη θρησκεία, τον πολιτισμό. Βγαίνει στην επιφάνεια ο ρατσισμός, η ξενοφοβία ακόμα η μισαλλοδοξία.

Ζητούμενο, λοιπόν, για έναν καλύτερο και ειρηνικό κόσμο είναι το βάθεμα και πλάτεμα της δημοκρατίας. Μάνα και τροφός της Ευρώπης επί 3000 χρόνια, η Ελλάδα επανέρχεται στο προσκήνιο για να επαναπροσδιορίσει τον ρόλο του ευρωπαίου πολίτη σε μια νέα μορφή πολίτη. Ο Αθηναίος πολίτης του 5^{ου} αιώνα που ζούσε χωρίς καχυποψία για τον συνάνθρωπό του, που έθεσε τις βάσεις του ορθολογισμού, των επιστημών, της τέχνης και της φιλοσοφίας, που η ελευθερία που χαιρόταν δεν γινόταν ασυδοσία, που πειθαρχούσε στους νόμους και τους άρχοντες από εσωτερικό σεβασμό, θα πρέπει να μετενσαρκωθεί στο πρόσωπο του νέου ευρωπαίου και παγκόσμιου πολίτη που θα διαπρέψει στον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο στίβο της ειρηνικής συνύπαρξης, της ευγενούς άμιλλας, της αγωνιστικότητας, της υπεράσπισης της πολιτισμικής του φυσιогνωμίας, της συνεργασίας, της αλληλοαποδοχής, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ενεργούς συμμετοχής στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι. Αυτό που καθ' ομολογίαν ονομάζεται «ελληνικό θαύμα», το οποίο έχει τη δυνατότητα να συμβάλει «με κοφτερή ματιά μ' ευκίνητο πνεύμα» στην παγκόσμια πρόοδο και ειρήνη. [...]

Παράλληλα, ο Ελληνισμός διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία με επιτεύγματα στους τομείς της ναυτιλίας και του τουρισμού. Η θάλασσα, για εμάς τους Έλληνες, καθόρισε την ταυτότητα μας, την ιδιοσυγκρασία μας, το αποτύπωμά μας στη γλώσσα, την τέχνη, στα γράμματα. «Η μικρή πράσινη θάλασσα» του Οδυσσέα Ελύτη γίνεται κινητήρια δύναμη της οικονομικής δραστηριότητας των Ελλήνων, που μας κατατάσσει σήμερα στην κορυφή του παγκόσμιου τομέα της ναυτιλίας και του τουρισμού. Από τους αρχαίους εμπορικούς σταθμούς της Μεσογείου έως τη σύγχρονη ελληνική ναυτιλία, πυλώνα της ελληνικής οικονομίας, καθιστά τη χώρα παγκόσμιο ηγέτη στη μεταφορά αγαθών μέσω θαλάσσης. Η Ελλάδα συνεισφέρει στην παγκόσμια οικονομία και στη βιώσιμη ανάπτυξη των διεθνών εμπορικών σχέσεων. Στον τομέα του τουρισμού η χώρα παραμένει από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς στον κόσμο, προβάλλοντας την ιστορία, την τέχνη και τη φυσική της ομορφιά, δημιουργώντας οικονομική ανάπτυξη και ενισχύοντας τη διεθνή συνεργασία. [...]

Το κατόρθωμα, λοιπόν, ενός λαού με κοφτερή ματιά, με ευκίνητο πνεύμα, με αντιληπτική και αφομοιωτική ικανότητα μας δίνει το δικαίωμα χωρίς έπαρση να μιλάμε για αυτόν τον τόπο «τον μικρό τον μέγα» κατά τον ποιητή, που με την ίδια ταχύτητα και βεληνεκές έχει γίνει ακουστός στα πέρατα του κόσμου και θα μπορούσε σήμερα να καταστεί φάρος στις ποικίλες δοκιμασίες του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου κόσμου. Γιατί απλά, «δεν γίνεται να σβήσει η Ελλάδα, ο Έλληνας, η προσφορά του πάνω σε αυτόν τον πλανήτη».